

ХЕРСОНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

II Міжнародна науково-
практична інтернет-конференція

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

21
травня
2025
року

Херсон-Кропивницький

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
STATE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES IN KONIN (POLAND)
CHRISTIAN-ALBRECHTS-UNIVERSITÄT ZU KIEL (GERMANY)
LATVIA UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES AND TECHNOLOGIES (LATVIA)
IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY (GEORGIA)
ПРИВАТНА УСТАНОВА «АКАДЕМІЯ «BOLASHAQ»» (РЕСПУБЛІКА
КАЗАХСТАН)
ВИЩА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВРОЦЛАВІ (POLAND)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК «COLLEGIUM BALTICUM» (POLAND)
ПОМОРСЬКА ВИЩА ШКОЛА У СТАРОГАРДІ ГДАНСЬКОМУ (POLAND)
UNIVERSITY OF DUBROVNIK (CROATIA)
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» (УКРАЇНА)
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (УКРАЇНА)
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
БІЗНЕС ОСВІТИ (УКРАЇНА)
СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
КІРОВОГРАДСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЕКСПЕРТНО-
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОРАДЧА СЛУЖБА" (УКРАЇНА)
ВІДПІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПОСЕРЕДНИЦТВА І
ПРИМИРЕННЯ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ (УКРАЇНА)**

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

*МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ*

21 травня 2025 року

Херсон-Кропивницький

УДК 330.341.1:658

Підприємництво, облік та фінанси: сучасний стан й перспективи повоєнного відродження: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м.Херсон - Кропивницький, 21 травня 2025р.). – Херсон: ХДАЕУ, 2025, 473 с.

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ», яка організовувалася кафедрою підприємництва, обліку та фінансів на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету

Редакційна колегія:

КАРНАУШЕНКО Алла, к.е.н., доцент, завідувач кафедри підприємництва, обліку та фінансів

КОНОНЕНКО Леся, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів

ПОВОД Тетяна, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів

Організатори випуску збірника:

Кафедра підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції. Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть безпосередню відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен, дотримання академічної доброчесності тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

©ХДАЕУ, 2025

©Колектив авторів, 2025

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

КИРИЛОВ Юрій – д.е.н., професор, ректор, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ГРАНОВСЬКА Вікторія – д.е.н., професор, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ЛАВРЕНКО Сергій – к.с.-г.н., доцент, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КИРИЧЕНКО Наталя – к.е.н., доцент, декан економічного факультету, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

CHERNIAVSKA Tetiana - Professor, Doctor of Science in Economics Department of Economics and Technical Sciences State University of Applied Sciences in Konin (Poland)

BEDIANASHVILI Givi - Doctor of Economic Sciences, Professor (Associate) of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University; Professor of Grigol Robakidze University; Expert of the Georgian National Academy of Sciences; Academician of the Georgian Academy of Economic Sciences (Georgia)

ŻYWUCKA-KOZŁOWSKA Elżbieta - Assoc. Prof. Department of Criminal Procedure and Executive Criminal Law Faculty of Law and Administration University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Republic of Poland)

MALINOWSKA Irena - Phd, Doctor of Social Sciences, Rector's Representative for International Cooperation University of Vocational Training Wrocław (Republic of Poland)

WŁODARCZYK Renata - Dr Hab. Inż. Prof. Cb Bezpieczeństwo Wewnętrzne Akademia Nauk Stosowanych Collegium Balticum, Szczecin (Republic of Poland)

IRIS LONČAR, Phd In Economics, Department Of Economics And Business, University Of Dubrovnik (Croatia)

SANDRA MEMUNIĆ, Head Of Office For International Relations And Research Projects, University Of Dubrovnik (Croatia)

РИСМАГАМБЕТОВА Гульнара– к.ю.н., асоційована професорка, ректор Приватної Установи «Академія «Bolashaq»» (Республіка Казахстан)

ШАКЕНОВ Ардак– к.ю.н., професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики юридичного факультету НАТ «Карагандинський університет імені академіка Є.А. Букетова» (Республіка Казахстан)

КІСІЛЬ Микола - провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», кандидат економічних наук (Україна)

АРХИПЕНКО Світлана - к.е.н., доцент в.о. зав. кафедри маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління Криворізького національного університету (Україна)

ЗАЙЧЕНКО Володимир – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи Центральноукраїнського національного технічного університету (Україна)

ПРОКОПИШИН Оксана – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. ГЖИЦЬКОГО (Україна)

КОЛОМОЄЦЬ Олександр - к.ю.н., доцент, завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, провідний фахівець з організації наукової роботи Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (Україна)

ГЛІЖИНСЬКИЙ Віталій - керівник Громадської організації "Кіровоградська обласна сільськогосподарська дорадча служба" (Україна)

КРАВЦОВА Світлана - виконуюча обов'язки керівника Відділення Національної служби посередництва і примирення в Херсонській області (Україна)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

КАРНАУШЕНКО Алла – завідувачка кафедри підприємництва, обліку та фінансів, к.е.н., доцент, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

МАРМУЛЬ Лариса – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПАНТЕЛЕЙМОНЕНКО Андрій – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПРИСТЕМСЬКИЙ Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

САВЧЕНКО Віра - к.е.н., професор, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

СКРИПНИК Світлана - д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

БОЙКО Людмила – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КОВАЛЬ Світлана – к.е.н., доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КОНОНЕНКО Леся – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПОВОД Тетяна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

САКУН Аліна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ШЕПЕЛЬ Інеса - к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет.

Рибалко-Рак Л.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,

Кужель Н.Л.

старший викладач кафедри менеджменту,

Окіпна А.Ф.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності 073 «Менеджмент»

Полтавський університет економіки і торгівлі

м. Полтава, Україна

РОЛЬ СТЕЙКХОЛДЕРІВ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ

Теорія стейкхолдерів виникла у відповідь на потребу розширення традиційних уявлень про корпоративну відповідальність і цілі бізнесу. Ключовою вважалась аксіома про пріоритет акціонерів, сформульована у класичних неокласичних економічних теоріях. Однак у другій половині ХХ ст. посилювався інтерес до етичних, соціальних та екологічних аспектів діяльності компаній, що призвело до поступового формування концепції стейкхолдерів. Перші ідеї, які можна вважати передвісниками теорії стейкхолдерів, з'явилися у роботах Мері Паркер Фоллет, яка в 1920-х роках наголошувала на важливості взаємодії різних груп у межах організації. Комплексне формування теорії розпочалося в 1960-1970-х роках, коли вчені ввели термін «стейкхолдер» для опису будь-яких груп, що мають інтерес у діяльності компанії.

Револьюційним етапом у розвитку теорії стали публікації Едварда Фрімана у 1984 році, де запропоновану концепцію, за якою успішне управління компанією передбачає врахування інтересів усіх зацікавлених сторін, включно з працівниками,

постачальниками, клієнтами, громадою та державними органами [4]. Він наголошував, що взаємодія з цими групами є не лише питанням етики, а й необхідною умовою досягнення довгострокової конкурентоспроможності.

Подальша еволюція теорії стейкхолдерів супроводжувалась її інтеграцією в інші сфери знань, зокрема бізнес-етику, корпоративне управління, екологічну економіку та стійкий розвиток. Теорія зазнала значної диференціації, зокрема, виникли підходи, які розрізняють нормативну, інструментальну та описову теорії стейкхолдерів [6-8]. Нормативний аспект акцентує на моральних обов'язках компанії перед стейкхолдерами, інструментальний – на зв'язку між дотриманням інтересів стейкхолдерів і фінансовими результатами, а описовий аналізує, як компанії фактично взаємодіють із різними групами.

На початку XXI століття теорія стейкхолдерів стала важливою частиною дискусій про корпоративну соціальну відповідальність, етичне управління, інклюзивну економіку та стале підприємництво. Вона набула актуальності у контексті глобалізації, цифровізації економіки і загострення проблем сталого розвитку, що ще більше акцентує необхідність багатовекторного підходу до розуміння ролі бізнесу в суспільстві. Ключові елементи теорії стейкхолдерів формують її концептуальну основу та визначають специфіку підходу до управління організацією в умовах багатовекторного впливу різних груп інтересів. Основним положенням є розширене розуміння кола зацікавлених сторін, яке виходить за межі традиційного фокусу на акціонерів. Стейкхолдерами визнаються усі особи, групи або організації, які можуть впливати на досягнення цілей компанії або зазнавати впливу від її діяльності [1, 2-3].

Стейкхолдери організації визначаються як суб'єкти, що мають інтереси до її діяльності, здатні впливати на її перебіг, забезпечувати ресурсну підтримку або бути об'єктами впливу. Незважаючи на різноманітність визначень, спільною рисою

є акцент на взаємозалежності організації та її стейкхолдерів, що визначає необхідність урахування їхніх інтересів у процесі стратегічного управління.

Ключовим елементом є ідея взаємної залежності між організацією та її стейкхолдерами. Теорія виходить з того, що довгостроковий успіх бізнесу базується на здатності збалансувати та інтегрувати інтереси різних груп, включно з працівниками, постачальниками, клієнтами, місцевими громадами, державними структурами та навіть природним середовищем [8]. Теорія стейкхолдерів пов'язана із концепцією етичної відповідальності. Відповідно до нормативної версії теорії, компанія має моральний обов'язок враховувати інтереси всіх стейкхолдерів, а не лише діяти в межах юридичних вимог або орієнтуватися виключно на прибутковість. Етична відповідальність розглядається як невід'ємний елемент ефективного управління та корпоративної стійкості [5]. Стратегічний підхід до управління стейкхолдерами передбачає активне виявлення, аналіз та врахування очікувань зацікавлених сторін у процесах прийняття рішень. Такий підхід сприяє зміцненню довіри, зменшенню конфліктів та створенню додаткової вартості для організації через партнерські відносини [6].

Комунікація з стейкхолдерами має бути двосторонньою, відкритою і системною. Це дозволяє вчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, підвищувати гнучкість організації та забезпечувати її адаптивність в умовах невизначеності [7]. Отже, теорія стейкхолдерів зазнала значного розвитку, перетворюючись із класичної концепції, орієнтованої на акціонерів, на більш комплексний підхід, що враховує інтереси різних зацікавлених сторін. Підходи до управління стейкхолдерами стали важливим інструментом для забезпечення довгострокового успіху організацій, оскільки вони дозволяють збалансувати потреби різних груп і мінімізувати можливі конфлікти. Теоретична основа цієї концепції базується на ідеї взаємозалежності організації та її стейкхолдерів, що вимагає постійної адаптації управлінських стратегій. Це, у свою чергу, дозволяє

організаціям бути більш гнучкими, ефективно реагувати на зміни в середовищі та досягати стійкого розвитку, забезпечуючи при цьому етичне управління та корпоративну відповідальність. Врахування інтересів стейкхолдерів є не тільки етичним обов'язком, а й стратегічною вимогою для створення конкурентних переваг і сталого функціонування підприємств в умовах глобалізації та економічної турбулентності.

Список використаних джерел

1. Галушка З.І. Стратегічний стейкхолдер-менеджмент: теоретична концепція й особливості застосування. Науковий вісник Чернівецького університету. 2020. Випуск 829. Економіка. С. 52-59.
2. Калініченко Л. Л., Зіненко К. А. Стейкхолдери як фактори впливу на економічну безпеку будівельного підприємства. Економічний простір. 2020. № 158. С. 38–45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/158-6> (дата звернення: 29.04.2025).
3. Писаревський І. М., Крайнюк Л. М., Полчанінова І. Л., Покогодна М. М. Моделі управління процесами взаємодії стейкхолдерів ТНК сектора туризму та гостинності. Проблеми економіки, 2020. № 4 (46). С. 187-194. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-187-194>. (дата звернення: 29.04.2025).
4. Freeman E. Strategic management: A stakeholder approach. Boston: Pitman. 1984. 292 p.
5. Mendelow A. Stakeholder Mapping. Proceedings of the 2nd International Conference on Information Systems, Cambridge, 1991. Vol.5. Issue 2. 374 p.
6. Mitchell R. K., Agle B. R. and Wood D.J. Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What really Counts. Academy of Management Review 1997. 22(4): 853-888.
7. Walker D.H.T., Hampson K.D. Implications of human capital. Procurement Strategies: A Relationship Based Approach, Blackwell Publishing, 2003. Oxford, pp. 258-95.
8. Zhang Q., Oo B. L., Lim, B. T. H. Key practices and impact factors of corporate social responsibility implementation. Evidence from construction firms. Engineering, Construction and Architectural Management. 2023. № 30. (5). pp.2124–2154.

Шепель І.В., Квасніков І.Ю. Військовий збір в Україні та його зарубіжні аналоги: проблематика, виклики та перспективи регулювання	310
Богданович О.А., Іхно Д.В. Практичний аналіз та пропозиції щодо покращення фінансово-економічного стану підприємства: на основі ТОВ «ОМЕГА» (TM VARUS)	313
Пінчук Т.А., Михайлович О.Ю. Вплив цифровізації на облік зобов'язань підприємства	316

СЕКЦІЯ 3

Розвиток менеджменту, маркетингу та психологія підприємництва у становленні інноваційної економіки

Орєхова А.І. Громадянська освіта в контексті міжкультурного діалогу: виклики та перспективи	320
Ткаченко С.Є. Психологічні чинники у формуванні підприємницького мислення та поведінки в умовах переходу до інноваційної економіки	323
Рибалко-Рак Л.А., Кужель Н.Л., Окіпна А.Ф. Роль стейкхолдерів в управлінні організацією: теоретичні підходи та еволюція концепції	326
Дуда Г.Б., Полюга В.М. Сучасні інструменти та можливості для аналізу даних у маркетингу	330
Bershadskyi O. Innovative technologies in ensuring transparency of agricultural supply chains	334
Оленцевич Н.В. Нові ознаки підприємницької діяльності в умовах цифрової економіки	337
Мамедова А.А. Корпоративно - культурний потенціал як економічна категорія та складова адаптаційного потенціалу суб'єкта господарювання	340
Prytula D. Contemporary challenges and prospects for the development of innovative business in Ukraine	343
Пономаренко Р.В., Довбня С.Б. Систематизація факторів аналізу ближнього зовнішнього середовища підприємства	347
Балаш Н.А., Мельникова К.В. Виклики для малих підприємств в	353